

VEIKSNIŲ, LEMIANČIŲ PACIENTŲ NURODOMUS NEPAGEIDAJAMUS REIŠKINIUS VARTOJANT VAISTUS NUO EPILEPSIJOS, ANALIZĖ

Darbo autorė. Gabija JASIONYTĖ (VI kursas).

Darbo vadovai. Prof. dr. Rūta MAMENIŠKIENĖ, jaun. asist., dokt. Arminas JASIONIS, VU MF Neurologijos ir neurochirurgijos klinika.

Darbo tikslas. Įvertinti ryšį tarp pacientų nurodomų nepageidajamų reiškinių vartojant vaistus nuo epilepsijos (VNE) ir nerimastingumo, depresiškumo bei suminio vartojamų VNE kiekio.

Darbo metodika. 2020 metais VUL SK Neurologijos centre atliktas skerspjūvio tyrimas. Epilepsija sergantiems asmenims buvo pateikiama anketa su klausimais apie priepuolių pobūdį, dažnį bei LAEP (angl. *Liverpool Adverse Events Profile*), GAD-7 (angl. *Generalized Anxiety Disorder scale-7*) ir NDDI-E (angl. *Neurological Disorders Depression Inventory for Epilepsy*) klausimynai. Duomenys apie epilepsijos etiologiją, formą ir vartojamus vaistus surinkti iš ligos istorijų. Apskaičiuotas suminis vartojamų VNE koeficientas (visų vaistų PDD (angl. *prescribed daily dose*) ir DDD (angl. *defined daily dose*) santykių suma). Duomenys apdoroti SPSS 23.0 programa. Kintamųjų koreliacijai vertinti taikytas Spearman koreliacijos koeficientas, iš reikšmingų kintamųjų sudarytas daugialypės tiesinės regresijos modelis.

Rezultatai. Anketą užpildė 184 asmenys, galutinei analizei panaudotos 157 (85,3%) anketos. Tiriamųjų amžiaus vidurkis $38,30 \pm 16,38$ metai. 55,4% tiriamųjų buvo moterys. LAEP vidurkis $48,72 \pm 13,65$ balai. Dažniausiai 4 balais (pasireiškia dažnai ar visada) įvertinti simptomai – nuovargis (24,80%) ir atminties sutrikimas (23,60%). Moterų LAEP vidurkis buvo statistiškai reikšmingai didesnis nei vyrų (atitinkamai $52,51 \pm 13,23$ ir $44,01 \pm 12,76$ balo, $p < 0,001$). Vidutiniai LAEP reikšmingai nesiskyrė priklausomai nuo epilepsijos formos ($p = 0,071$), etiologijos ($p = 0,406$), generalizuotų ($p = 0,138$), židinių su sąmonės sutrikimu ($p = 0,092$) ir židinių be sąmonės sutrikimo ($p = 0,174$) priepuolių dažnio. Apskaičiuota statistiškai reikšminga teigiama stipri koreliacija tarp LAEP ir NDDI-E ($r = 0,635$, $p < 0,001$) bei tarp LAEP ir GAD-7 ($r = 0,640$, $p < 0,001$). Koreliacija tarp LAEP ir suminių vartojamų VNE koeficientų buvo statistiškai reikšminga, bet silpna ($r = 0,243$, $p = 0,002$). LAEP nekoreliavo su amžiumi ($p = 0,930$), bet rasta silpna teigiama koreliacija su ligos trukme ($r = 0,333$, $p < 0,001$) ir silpna neigiama koreliacija su amžiumi susirgus ($r = -0,178$, $p = 0,026$). Daugialypė tiesinė regresinė analizė parodė, kad tik amžius susirgus, NDDI-E ir GAD-7 reikšmingai nulemia LAEP ($r^2 = 0,490$, $p < 0,001$).

Išvados. Pacientų nurodomi nepageidajami reiškiniai vartojant VNE yra labiau susiję su nerimastingumu ir depresiškumu nei su suminiu vartojamų VNE kiekiu.

Raktažodžiai. Depresiškumas; epilepsija; nepageidajami reiškiniai; nerimastingumas; vaistai nuo epilepsijos.